

Ewaluacja strajków w Łodzi

RAPORT Z BADANIA

PIOTR TUBELEWICZ, GABRIELA ZARZECKA

Spis treści

PODSUMOWANIE BADANIA	2
Czemu ewaluacja strajków?	2
Przebieg ewaluacji?	3
Podsumowanie – czyli co zrobić by rzeczywiście ewaluować strajki kobiet?	4
Załącznik 1 – materiały powstałe w ramach badania	6
Badania aktywne	8
Analiza danych zastanych	10
Badania fokusowe	11
S – Mocne strony przed warsztatem	18
W – Słabe strony przed warsztatem	20
O – Szanse przed warsztatem	23
T - Zagrożenia przed warsztatem	24
Załącznik 2 formatka scenariusza wywiadu grupowego	25
Załącznik 3 ankieta zamiast wywiadu grupowego	28

PODSUMOWANIE BADANIA

Czemu ewaluacja strajków?

Autorzy badania podobnie jak wiele milionów ludzi w Polsce głęboko zaangażowało się w strajki – uczestniczyliśmy w spacerach, obserwowaliśmy brutalność policji, solidaryzowaliśmy się ze wszystkimi pokrzywdzonym przez przepisy aborcyjne oraz przez coraz bardziej brunatniejące rządy PIS. Pod koniec zeszłego roku kiedy projekt powstawał, ruch antyaborcyjny był u swojego zenitu. Nikt jednak nie miał wątpliwości, że strajki będą się kontynuować i obojętnie czy uda się zmienić proponowane przepisy w sprawie aborcji czy nie, dalsze formy protestu przed różnego rodzaju pomysłami władzy na ograniczanie praw człowieka będą potrzebne. Stąd narodziło się pytanie; co robimy dobrze, co robimy źle? Czy może mamy do dyspozycji jakieś skuteczniejsze metody działania? A może możemy dotrzeć do jeszcze liczniejszej grupy osób która mogła by iść z nami w protestach, a może lepiej jest mieć mniejszą, lecz bardziej zmobilizowaną grupę zwolenników?

Mimo małej dostępności finansowej (2000 zł w projekcie) uznaliśmy że projekt jest projektem ważnym dla badaczy; tzn. brakuje badań dotyczących strajków, a także wobec aktywowania się wielu małych miejscowości, skutecznych metod rozkręcania i zdobywania rozgłosu, badanie ewaluacyjne wydało się więc bardzo potrzebne jako zbiór dobrych praktyk dla osób chcących rozpocząć strajki w ramach swojej miejscowości, albo nawet w swojej grupie towarzyskiej. Z drugiej strony czuliśmy już nawet przed rozpoczęciem samych strajków, że rzeczywistość zadaje nam wiele pytań, na które nie jesteśmy sami w stanie odpowiedzieć; np. czy chcielibyśmy włączyć do ruchu i/lub organizacji również osoby o mniej zdecydowanych poglądach, na przykład osoby popierające poprzedni kompromis aborcyjny? Czy zaangażowanie osób o mniej wyklarowanych poglądach dla nas akceptowalne, czy naszym zdaniem dla udziału w ruchu i organizacji istnieje konieczność rewizji swoich poglądów?

Dodatkowo im więcej czasu od listopada upływało tym więcej pytań samoczynnie pojawiało; np. czy chcemy powrotu dużej strajkowej mobilizacji? Jak mamy działać jeśli strajki nie działają, może np. stworzyć rewolucyjne NGO?

Przebieg ewaluacji?

Zabierając się za ewaluacje badacze mieli świadomość, że nie mogą skorzystać ze starych metodyk badania strajków np. Solidarności. Na początku lat 80tych, czy nawet w latach 90tych i na początku milenium, strajki organizowane były zupełnie inaczej niż polskie „spacery” czy protesty „black lives matters”. By zorganizować strajk w latach 90tych trzeba było mieć jasną sprawę (np. zwolniono kogoś z pracy), stworzyć komitet strajkowy, roznieść informację o tym że będzie protest po zakładzie pracy (np. specjalne ulotki), powołać komitet strajkowy, przygotowywać się do wydarzenia przynajmniej kilka dni. Tymczasem współczesne spacery powstawały spontanicznie, ktoś wrzucał coś w media społecznościowe i zaczynało się dziać. Współczesne protesty są bardziej spontaniczne i kreowane przez social media, lecz mają o wiele mniej jasną strukturę i hierarchię.

Problemy związane z tematyką badawczą pojawiały się od początku realizacji. Zbierając informacje do badania, badacze starali się wykonać desk research przy pomocy dostępnych przeglądarków artykułów naukowych. Niestety okazało się, że badań o strajku kobiet jest bardzo mało, dostęp do nich ograniczony, większość odnosi się do 2016 roku lub dotyczy bardzo wąskiego wycinka tematu.

W ramach badania postanowiliśmy zadać pytanie Zleceniodawcy (Stowarzyszenie Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom) jak szeroko mamy robić ewaluacji; czy ograniczyć się do działań samego Stowarzyszenia (postulat badawczy umożliwiający robienie ewaluacji z perspektywy znanej już instytucji) czy jednak ująć sprawę szerzej, tak by ująć badaniem całość strajków w Łodzi. Koniec końców Dziewuchy postanowiły potraktować ewaluację szerzej i zorganizować grupę złożoną z osób które czynnie brały udział w organizowaniu strajków. Prezeska Stowarzyszenia przygotowała więc listę osób które najaktywniej organizowały strajki i po uzyskaniu zgody i poinformowaniu zainteresowanych stworzyła chat na facebooku.

Ponieważ na ewaluację przeznaczono mało pieniędzy, badacze postanowili wykorzystać metodologię zakładającą duże zaangażowanie badanych którzy stają się w niej współbadaczami. Taka metodologia (opisana zresztą szerzej w załączniku) miała nam zapewnić dostęp do źródeł, do których badacze musieliby docierać godzinami, plus zapewnić miała dokładne omówienie każdego pytania badawczego i problemu przed którymi stali strajkujący. Niestety od początku cała grupa nie była bardzo zainteresowana kooperacją; dopiero po paru prośbach współbadacze przeczytali pierwszą część tekstu zaproponowanego przez autorów

raportu. Współbadacze postawili również opór przy przesyłaniu materiałów; w końcu uzyskaliśmy 14 artykułów prasowych głównie o tym, że protesty będą się odbywać.

Autorzy raportu postanowili zmienić więc podejście na bardziej tradycyjne, zamiast przeprowadzać warsztat strategiczny + SWOT postanowili przeprowadzić wywiad grupowy i przeprowadzić warsztat SWOT na podstawowym poziomie. Niestety współbadacze postawili opór przy wypełnianiu doodla, jednak po konwersacji udało się ustalić wspólny termin spotkania. Niestety w dniu spotkania tylko jedna osoba potwierdziła obecność online.

Badacze przyjęli więc taktykę tak, aby uzyskać jakiegokolwiek informacje mogące pomóc przy napisaniu raportu. Scenariusz wywiadu grupowego został przerobiony na ankietę z otwartymi pytaniami i rozesłany do osób ze Stowarzyszenia które zgłosiły chęć udziału. Niestety do wyznaczonego terminu do badaczy spłynęła tylko jedna ankieta¹.

Podsumowanie – czyli co zrobić by rzeczywiście ewaluować strajki kobiet?

Doświadczenie badaczy pokazuje, przede wszystkim, że proces zbierania informacji o strajkach jest bardzo trudny. Nie angażują się z niego osoby które na co dzień były bardzo aktywne w organizacji strajków. W jednej z rozmów z Prezeską Stowarzyszenia uzyskaliśmy informacje, że do Stowarzyszenia często przychodzą prośby o uczestniczenie w badaniach. Od początku roku Prezeska uczestniczyła już w ponad dziesięciu badaniach, co mogłoby świadczyć o popularności, a być może nawet przeładowaniu strajkujących badaniami, jednak inni badacze informowali Prezeskę, że jest jedyną osobą spośród wielu organizatorów / strajkujących która się wypowiada. Końcowo więc powstaje sytuacja w której badania o strajkach w Łodzi to głównie badanie zdania Aleksandry Knapik-Gauzy, która okazuje się być jedyną osobą chętną do wypowiedzi. Stanowi to poważne ostrzeżenie badawczo-metodologiczne (!) na przyszłość – mimo powszechnej popularności Aleksandry oraz jej zaangażowania nie uważamy żeby wszyscy podzielali jej zdanie. Brak wypowiedzi innych osób zaangażowanych i zainteresowanych tematem uniemożliwia określenie ich opinii i preferencji.

Nie znamy powodów dla których zarówno Dziewuchy jak ich strajkujące towarzyszyki i okazały się mało responsywne. Wypada jednak podać podejrzewane przez badaczy powody, by

---

¹ Uczciwie trzeba przyznać, że spłynęły kolejne ankiety, ale po terminie, kiedy zbliżał się deadline. W rezultacie dałoby się uzyskać od członkiń Stowarzyszenia wszystkie materiały badawcze, ale tuż przed terminem tak by nie było możliwości ich analizy.

następne osoby próbujące badać strajki nie popełniły tych samych, nieefektywnych działań co badacze:

1. Pierwszym z powodów może być wypalenie lub przeciążenie; osoby które powinny wziąć udział, są przeciążone obowiązkami albo były przeciążone na tyle że nie miały siły się angażować.
2. Być może część osób dobranych do badania nie była osobami które angażują się tylko osobami z wysoką potrzebą bycia widzianym i strachem przed opuszczeniem czegoś ważnego. Gdy na konwersacji nie zadziałała się żadna awantura lub coś co budziłoby emocje, osoby nie zaangażowały się w samą konwersację.
3. Naukowy charakter tekstu – mimo sprawdzenia przez badaczy habitusu wybranej grupy, w której większość osób na co dzień ma do czynienia z tekstami pisanymi stylem naukowym część osób mogła mieć z tym trudność.
4. Trudne pytania – być może część osób zniechęciło konfrontowanie się z trudnymi pytaniami np. o włączaniu osób światopoglądowo po stronie kompromisu aborcyjnego.
5. Wygaszenie strajktów – wygaszenie strajków prawdopodobnie spowodowało zmniejszenie chęci na udział w badaniach ich dotyczących.
6. Brak wynagrodzenia – następnym razem badacze rekomendują choć symboliczne wynagrodzenia respondentów – może ono być finansowe jak i np. w postaci voucherów podarunkowych.

Podsumowując ma się wrażenie, że pytanie „czy chcesz uczestniczyć w badaniu naukowym?” może być postrzegane podobnie jak „czy uczestniczyłeś w ostatnich wyborach?” Na pytanie o uczestnictwo w wyborach pozytywnie odpowiada pozytywnie średnio ponad 90% ludzi, a jak wiemy frekwencja w praktyce rzadko dociera do 50%. Ergo, wstydlwym może być przyznanie że nie chce się uczestniczyć w badaniach ewaluacyjnych ale potem wysiłek włożony w uczestniczeniu w badaniu przekracza (podobnie jak pójście zagłosować) możliwe korzyści z udziału w badaniu (np. prestiż, czy względy towarzyskie). By badanie miało większy sens trzeba więc zwiększyć korzyści z badania oraz lepiej dobierać grupę badawczą. Błędem jest założenie, że jeśli ktoś widział sens w organizacji strajków, będzie widział sens w uczestniczeniu w badaniach ewaluacyjnych.

Załącznik 1 – materiały powstałe w ramach badania

Ewaluacja protestów Strajku Kobiet

Cele ewaluacji

W celu większej skuteczności przeprowadzenia badania wraz ze współbadaczami na początku badania określiliśmy jego cele. Chodzi zarówno o cele polityczne, jak i organizacyjne. Ponieważ jest to pierwsza ewaluacja strajków którą przeprowadzamy jako Stowarzyszenie Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom to celem może być np. zebranie wiedzy czyli odpowiedź na pytania pomocnicze. Poniżej badacze zebrali pytania które nurtowały ich po wstępnym zapoznaniu się z tematem ewaluacji, następnie poprosiliśmy współbadaczy o przeczytanie i komentarz. W rezultacie wraz z zespołem współbadaczy otrzymaliśmy następujące pytania pomocnicze które podzieliiliśmy na dwie podkategorie:

1. Jakie cele taktyczne chcemy osiągnąć i w jaki sposób?

Co właściwie chcemy osiągnąć w najbliższym czasie, a co w dalszym? Czy chcemy utrzymać lub zwiększyć mobilizację? Jak utrzymywać wysokie zainteresowanie mediów oraz czynnych i biernych uczestników/uczestniczki? Zbudować trwałe NGO w oparciu o ruch? Stworzyć network do szybkiej mobilizacji w przypadku gdyby coś się działo? Stworzyć społeczny network zmieniający postawy i świadomość społeczną wśród młodzieży? Zapewnić zaplecze eksperckie do wiedzy o seksualności i prawach kobiet?

2. Jaki jest nasz program i kim jesteśmy?

Kolejnym aspektem jest określenie stopnia pluralizmu dotyczącego spojrzenia na kwestię aborcji. Czy chcielibyśmy włączyć do ruchu i/lub organizacji również osoby o mniej zdecydowanych poglądach, na przykład osoby popierające poprzedni kompromis aborcyjny? Czy zaangażowanie osób o mniej wyklarowanych poglądach dla nas akceptowalna, czy naszym zdaniem dla udziału w ruchu i organizacji istnieje konieczność rewizji swoich poglądów? Czy jesteśmy w stanie zaakceptować różnicę zdań w kwestii postawy moralnej w celu uzyskania wsparcia od środowisk, które zgadzają się jedynie z częścią poglądów, nie ze wszystkimi aspektami? Czy kierujemy się do węższej grupy podzielającej nasz pogląd czy jesteśmy skłonni negocjować w celu zdobycie liczniejszego wsparcia?

Przebieg ewaluacji

Realizacja powierzonego nam zadania składała się z przytoczonych poniżej elementów:

1. Po otrzymaniu od Was informacji dotyczących pożądanego celu badania oraz ustaleniu wspólnego jego zakresu poprosiliśmy o opinie, badania i artykuły, które są dla współbadaczy ważne.
2. Następnie planowaliśmy przejście do realizacji analizy danych zastanych (treści jakościowych). Niestety nie było możliwe przygotowanie przeglądu literatury dotyczącego protestów - wyszukiwarki artykułów naukowych (najbardziej dostępne narzędzie do robienia kwerendy w trakcie epidemii) nie tylko pojedyncze artykuły naukowe dotyczące protestów kobiet w interesującym nas okresie. Wykorzystaliśmy więc te artykuły, które znaleźliśmy w trakcie wyszukiwania i posłużyliśmy się przede wszystkim źródłami wysłanymi nam przez współbadaczy. Próbowaliśmy również wstępnie odpowiedzieć na pytania pomocnicze, jednak okazało się, że przeczytane przez nas teksty zamiast udzielić odpowiedzi na pytania doprowadziły do powstania większej ilości pytań. Wobec tego, zrezygnowaliśmy z formuły warsztatu strategicznego (który planowaliśmy przeprowadzić SWOTem) i zdecydowaliśmy się na wywiad grupowy pozwalający nam na poznanie odpowiedzi współbadaczy na coraz liczniejsze pytania pomocnicze.
3. „Kolejnym krokiem będzie przygotowanie scenariusza spotkania fokusowego i wstępną wersję SWOTa oraz przeprowadzenie spotkania; na początku wywiad grupowy oraz przeprowadzimy weryfikację listy SWOTa..

4. Następnie dane zostaną przekazane Wam do rankingowania (otrzymacie arkusze excel w których trzeba będzie określić siłę danego czynniki na skali 1-5).
5. Po rankingowaniu oraz analizie danych z wywiadu grupowego / warsztatu strategicznego stworzymy rekomendacje i oddamy Wam jeszcze raz całość do przeczytania.”²

Badania aktywne

W ramach badania wykorzystamy metody z zakresu badań aktywnych; po drugiej wojnie światowej elity akademickie stanęły przed poważnym moralnym problemem: zarówno naziści w Niemczech, jak i dyktatorzy w innych ówczesnych totalitaryzmach zaczęli używać narzędzi socjologicznych do wywierania wpływu na masy, czyli tzw. socjotechniki. Socjotechnika została, słusznie zresztą, uznana za niemoralną, ponieważ była skierowana na interesy grupy rządzącej, skupionej wokół dyktatorskiej władzy. Dodatkowo, w latach 70–tych w socjologii, zwłaszcza anglosaskiej, rozpoczęto badania nad tzw. paniką moralną, gdzie dosyć często sytuacja wynikająca z problemu społecznego była używana przez różnego rodzaju elitarne grupy (np. politycy, media) do własnych celów, jednocześnie szkodząc tym, których problem społeczny dotyczy.

Rozwiązaniem w takiej sytuacji wydają się być badania aktywne, które są z powodzeniem szeroko stosowane w krajach zachodnich już od lat 70–tych. Badania aktywne w metodzie *cooperative enquire* mają za zadanie w jak najszerszym zakresie poprawić funkcjonowanie danej instytucji / organizacji. W ramach badania diagnostycznego będziemy się opierać przede wszystkim na jednej z tradycji badań aktywnych - *cooperative inquiry* – ponieważ wydaje się ona być najbardziej dostosowana do tworzenia rozwiązań dla jednej instytucji / organizacji, a nie na konstruowaniu modeli teoretycznych dla zbioru podobnych instytucji.

Sensem badań realizowanych w tradycji *cooperative inquiry* jest współpraca ludzi, którzy mają podobne interesy. Metoda ta ma podstawowe cele – po pierwsze, żeby sami badani zrozumieli istotę, gdzie leżą ich problemy oraz interesy, a po drugie, żeby nauczyli się

---

² Tekst miał być przerobiony po kolejnej fazie badania.

kierować swoim otoczeniem tak, aby rozwiązywać problemy lub realizować własne cele w oparciu o współpracę we wspólnocie.

Większość tradycyjnych metod badawczych skupia się na osobie badacza. Jest on „kręgosłupem”, na którym wszystko się opiera. Do jego zadań należy wysuwanie hipotez, testowanie ich, prowadzenie obserwacji, wywiadów oraz projektowanie eksperymentów. Niestety, metody tego typu charakteryzuje jeden mankament – brak albo bardzo niewielkie powiązanie pomiędzy tym, co badacz myśli, a tym, co czują badani. W metodach tradycyjnych są oni traktowani, jako bierne przedmioty, którym podsuwa się gotowe rozwiązania. Zastosowana w poniższej diagnozie metoda jest zupełnie odmienna, ponieważ jej nie stosuje się „na ludziach”, ale „z ludźmi”. Co to w praktyce oznacza? Badacz nie stanowi tu „kręgosłupa”, jak w przypadku tradycyjnych metod, a jego działania ograniczają się do moderowania pracy grupy. Kluczowi są sami badani, zwani zresztą współbadaczami, a nie badacz. To oni konstruuja pomysły, proponują rozwiązania i testują je w życiu codziennym, aby następnie móc je modyfikować, jeśli okażą się one nietrafne. Tradycyjne metody badawcze mają charakter bardziej teoretyczny i daleko im do praktyki. Stąd wiele z nich nie kończy się rzeczywistym rozwiązaniem problemu lub lepszą realizacją celów wspólnoty, a jedynie zaproponowaniem sposobu rozwiązania problemu. W badaniach typu *cooperative inquiry* główni zainteresowani aktywnie uczestniczą w całym procesie – począwszy od części eksploracyjnej, analitycznej, poprzez część weryfikacji hipotez aż do wypracowania finalnego produktu, który nie tyle pozwoli im na rozwiązanie problemów lub realizację celów, co po prostu tworzy lepszy sposób funkcjonowania wspólnoty.

Badania aktywne typu *cooperative inquiry* składają się z czterech faz. Pierwszy etap polega na poznaniu i zrozumieniu problematyki oraz interesów współbadaczy. Poprzez rozmowę uzgadniamy kluczowe kwestie, konstruuemy pomysły które uważamy za istotne oraz decydujemy, jakie aktywności będą podejmowane w ramach prowadzonego badania.

Druga faza polega na wprowadzeniu powstałych pomysłów w działanie w formie pilotażu oraz obserwację przynoszonych przez nie rezultatów i ich wpływu na otoczenie. Ten etap pozwala zweryfikować skuteczność działania i opracować nowe, lepsze zrozumienie problemu. Jeśli działania nie przynoszą oczekiwanych rezultatów poszukuje się przyczyn i nowych rozwiązań i powtarza fazę drugą.

Kolejna, trzecia faza, składa się z implementacji wypracowanych, działających rozwiązań w formie realizowanego programu. Dzięki potwierdzonej w fazie drugiej skuteczności i świadomości oczekiwanych można realizować program dla szerszej grupy odbiorców. Współbadacze silnie angażują się i skupiają się również na swoich doświadczeniach, co pozwala im głębiej zrozumieć poruszaną problematykę interesy oraz cele. Zrozumienie staje się dokładniejsze i bardziej rozwinięte, a poglądy - weryfikowane. Taka analiza i weryfikacja poglądów pogłębia zrozumienie i zaangażowanie współbadanych, co z kolei jest istotą badań aktywnych realizowanych w takiej formie.

Ostatni etap ma charakter podsumowujący. Na spotkaniu grupa omawia swoje pierwsze pomysły w kontekście zdobytych informacji i doświadczeń. Współbadani wspólnie formułują wnioski i weryfikują swoje pierwotne hipotezy, niejednokrotnie konstruując nowe propozycje. Następnie cały cykl jest realizowany ponownie w oparciu o nowe treści. Badanie powtarzane jest do momentu gdy strony osiągną zadowolenie z rezultatów i sytuacji.

W ramach ewaluacji przeprowadzimy pierwszą z czterech faz badania aktywnego realizowanego w tradycji *cooperative inquiry*, oraz dostarczymy materiałów do rozpoczęcia fazy drugiej.

Analiza danych zastanych

Na początku badania (zgodnie z opisaną poniżej metodologią badań aktywnych w tradycji *cooperative inquiry*), oprócz opinii współbadaczy na temat celów badania potrzebowaliśmy tego co było ważnego dla Współbadaczy w ramach źródeł zastanych wytworzone w ramach protestów. Chcieliśmy znać nie tylko opinie dotyczące odpowiedzi na pytania badawcze które uzgodnimy, ale również ważne rzeczy na temat strajku oraz przyszłości organizacji uczestniczących w strajku na podstawie np. artykułów, badań, opinii ale też materiałów audiowizualnych, które najbardziej oddawały to co współbadacze myśleli, to co czuli.

Badacze chcieli również przeprowadzić przegląd badań dotyczący zagadnienia protestów kobiet. Niestety, mimo prób nie udało się do tego doprowadzić ponieważ artykułów naukowych o protestach było mało, albo były bardzo trudno dostępne. Badacze włączyli więc uzyskane przez nich informacje ze źródeł do analizy SWOT oraz do dodatkowych pytań pomocniczych.

Badania fokusowe

Podstawowymi danymi w badaniu są zogniskowane wywiady grupowe – fokusy przeprowadzone z udziałem 4-12 współbadanych. Wywiad fokusowy jest badaniem jakościowym, z tego powodu, w celu zapoznania się z jakimś zjawiskiem za pomocą tak skonstruowanego badania, nie trzeba, a nawet nie należy, dążyć do zwiększania liczby badanych grup fokusowych, nie jest także potrzebne dążenie do reprezentatywności takich grup. Badania jakościowe mają na celu jak najgłębszą analizę badanego zjawiska. Badania nie ogranicza się do ściśle określonych pytań, jak to jest np. w przypadku badań ankietowych. Od współbadanych dowiadujemy się wielu nowych rzeczy, których sami nie bylibyśmy w stanie skonceptualizować i zawrzeć w pytaniach. Nie jest w nich ważne ustalenie liczbowych parametrów badanego zjawiska. Na tle innych metod jakościowych wywiad fokusowy wyróżnia jego grupowy charakter – rozmowę prowadzi się z grupą osób, a nie konkretną jednostką. „Focus pozwala na wykorzystanie wielu właściwości grupy jako narzędzia badań (mam tu na myśli, powszechnie podnoszony synergizm, efekt śnieżnej kuli, stymulację, bezpieczeństwo, rozproszenie odpowiedzialności i spontaniczność)”³, wymienione przez Jolantę Lisek-Michalską właściwości decydują o szczególnej wartości takich wywiadów. Jednocześnie te same cechy wywiadu fokusowego mogą utrudniać interpretację tak zebranych danych.

Szczególne cechy wywiadu fokusowego to:

1. wywiad przeprowadzany jest w małej (kilka-kilkanaście osób) grupie,
2. rozmowę z grupą prowadzi przygotowany moderator, który stara się aktywnie nakłaniać badanych do udzielania się w dyskusji,
3. celem wywiadu fokusowego nie jest zbieranie danych ilościowych, które miałyby być generalizowane na całe społeczeństwo,

---

³ J. Lisek-Michalska, Focus - sztuka czy metoda?, w: Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny nr 1, 2002, s. 316.

4. w trakcie wywiadu rejestruje się wszystkie wypowiedzi, zachowania i reakcje, które mogą nieść informacje dla prowadzonego badań,
5. dane zebrane w trakcie wywiadu zogniskowanego są traktowane jako dzieło wszystkich uczestników,
6. wywiad zogniskowany to metoda uzyskiwania danych jakościowych,
7. dane generowane są poprzez dyskusję grupową.

SWOT

Narzędziem rankingowania będzie zmodyfikowana analiza SWOT. Analiza SWOT to technika porządkowania listy zidentyfikowanych w toku diagnozy czynników strategicznych (w tym wypadku – problemów społecznych). Polega ona na posegregowaniu zbioru czynników na cztery podzbiory, nazywane z angielskiego: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) i Threats (zagrożenia), przy czym podział na podzbiory jest adekwatny (każdy czynnik strategiczny należy do któregoś z podzbiorów) i rozłączny (żaden czynnik nie należy jednocześnie do więcej niż jednego podzbioru). Michał Nowicki w swoim artykule naukowym opisuje podzbiory SWOT w następujący sposób:

„**1. mocne strony (siły)** → czynniki wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego) stanowiące atut, zaletę analizowanego obiektu, uwarunkowania pozytywnie oddziałujące, które pozwalają na budowanie przewagi (siły); to umiejętności lub potencjał umożliwiające rozumienie strategii i wprowadzanie jej w życie;

2. słabe strony (słabości) → uwarunkowania wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego), stanowiące słabość, wadę badanego obiektu, czyli determinanty negatywnie oddziałujące na budowę przewagi (siły) lub wręcz stanowiące barierę tego procesu; to brak pewnej umiejętności lub zdolności, który nie pozwala dokonać wyboru i wdrażać strategii;

3. szanse → czynniki zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stwarzające dla analizowanego obiektu szansę na korzystną zmianę i osiągnięcie założonego celu; są to wszelkie zjawiska i tendencje zachodzące w otoczeniu, które stanowią impuls rozwoju i środek ograniczający zagrożenia, jeśli tylko zostaną odpowiednio wcześniej i

prawidłowo zidentyfikowane i wykorzystane, szanse pobudzają możliwości osiągnięcia bardzo dobrych wyników działania;

4. zagrożenia → uwarunkowania zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stanowiące utrudnienia i bariery stwarzające dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo wystąpienia zmiany niekorzystnej, a więc zmiany oddalającej od osiągnięcia założonego celu lub powodującej konieczność poniesienia dodatkowych kosztów, wysiłków i nakładów; zagrożenia to obszary w otoczeniu, które zwiększają trudności napotymane w trakcie działania i ograniczają możliwości osiągnięcia dobrych wyników.”

Etapy SWOT

Etap 1

Na podstawie analizy danych zastanych tworzymy listę wstępną SWOT (np. zawierającą od 3 do 20 czynników na każdą z liter analizy).

„Etap 2

Po obrobieniu listy przyjeżdżam do Was na warsztat. Fajnie by było na żywo, część może być na żywo, część online, w najgorszym wypadku będzie wyłącznie online (np. gdyby pandemia tak dalej szalała).

Tu ważne: należy się zdecydować czy będzie możliwe by przeprowadzić pierwszego dnia fokus, drugiego warsztaty czy skomasować wszystko jednego dnia.

Etap 3

Po warsztacie porządkuje listę⁴, wysyłam Wam ją i zbieram uwagi i tworzę ostateczną.

Etap 4

Powstają rekomendacje dla grupy nieformalnej reprezentującej protestujących/protestujące.”⁴

---

⁴ Tekst miał być obrobiony po kolejnej części badania.

Badanie źródeł zastanych - badania aktywne

Pierwszym zadaniem przed jakim stanęło Stowarzyszenie było określenie grupy współbadaczy. Pytaniem było tutaj było czy chcemy objąć zakresem działania samego Stowarzyszenia czy wyjść zakresem poza i w jakim stopniu. Końcowo członkinie Stowarzyszenia uznały, że należy wyjść poza cele związane wyłącznie ze Stowarzyszeniem i potraktować ewaluację szerzej; do pracy nad ewaluacją z różnych NGO, grup nieformalnych oraz środowisk zgłosiło się 16 osób poprzez ogólnodostępną grupę dla protestujących.

Na komunikator pomiędzy współbadaczami wybrany został facebook. 12 marca powstał czat projektowy który stanowi główny kanał komunikacyjny między współbadaczami. Łącznie na kanale komunikacyjnym znalazło się 16 współbadaczy.

W ramach pierwszej części badania (konsultacji ze współbadaczami) zadaliśmy pytanie "po co nam ta ewaluacja? Czy pytania badawcze postawione przez socjologów są adekwatne do tego co grupa współbadaczy chce osiągnąć?" - zostały one zaakceptowane w formie opisanej na stronie pierwszej i drugiej raportu. Proces zbierania informacji, mimo że wszyscy współbadacze na czacie byli dobrowolnymi ochotnikami, przebiegał powoli. W rezultacie od osób z grupy zebraliśmy 14 artykułów prasowych, a na ich podstawie stworzyliśmy kolejne pytania badawcze, które wykorzystane zostaną w ramach wywiadu grupowego.

1. <https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,44788,26498210,co-dalej-ze-strajkiem-kobiet-aborcja-stala-sie-symbolem-walki.html>
2. <https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,35136,26433704,aktywistki-weszly-do-katedry-w-symbolu-zniewolenia-kobiet-wyrzucila.html>
3. <https://dzienniklodzki.pl/lodz-strajk-kobiet-w-mpk-motornicze-zatrzymaly-tramwaje-stanelo-okolo-40-pojazdow/ar/c1-15260720>
4. <https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,35136,26760216,strajk-kobiet-w-lodzi-w-sobote-ulicami-przejdzie-marsz-nigdy.html>
5. <https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,35136,26729817,strajk-kobiet-znow-na-ulicach-lodzi-kolejny-protest-po-wyroku.html>
6. <https://lodz.se.pl/strajk-kobiet-w-lodzi-ten-protest-bedzie-naprawde-glosny-2-02-2021-aa-CH9T-otkD-kDxY.html>

7. <https://www.onet.pl/informacje/onetlodz/strajk-kobiet-w-polsce-protesty-odbyly-sie-w-lodzi-krakowie-gdansku-gryficach/2thvd1v,79cfc278>
8. <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2020-11-21/protesty-kobiet-w-lodzi-policja-legitymizowala-uczestnikow/>
9. <https://plus.gazetawroclawska.pl/strajk-kobiet-w-lodzi-dyscyplinarki-dla-nauczycieli-interpelacja-poselska-lewicy-do-ministra-edukacji-w-sprawie-kuratorium/ar/c5-15297095>
10. <https://lodzkiedziewuchy.org.pl/numer/> Silne nr 3/2021, Klaudia Wojciechowska "To jest wojna" s. 22.
11. <https://lodzkiedziewuchy.org.pl/numer/> Silne nr 3/2021, Patrycja Olbryś, "Krótka historia.." s. 19.
12. <https://www.fakt.pl/wydarzenia/polska/lodz/strajk-kobiet-w-lodzi-najwiekszy-dzis-protest-w-polsce/d4pg2y0>
13. <https://dzienniklodzki.pl/strajk-kobiet-w-lodzi-tysiace-osob-wziely-udzial-w-przemarszu-ulicami-miasta-protest-28-pazdziernika/ar/c1-15260528>
14. <https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,35136,26448655,strajk-kobiet-lodzcy-studenci-protestuja-pod-siedziba-pis.html>

Dodatkowe pytania badawcze do wykorzystania przy wywiadzie grupowym

Nowe pytania pomocnicze znów podzieliliśmy na dwie kategorie, tak jak pytania na pierwszych stronach raportu. Numer przed pytaniem (numery od 1 do 14) odnoszą się do numerów artykułów powyżej, niektóre pytania odnoszą się do wielu artykułów.

Jakie cele taktyczne chcemy osiągnąć i w jaki sposób?

- 1-14. Czy protesty uliczne to skuteczny środek do prowadzenia działań?
2. Działania happeningowe i medialne uświadamiające rolę kościoła i środowisk prawicowych w dyskryminacji kobiet. Jak oceniamy ich skuteczność i prowadzenie w trakcie protestów?

2. Agresywne zachowania środowisk prawicowych kontra kontrowersyjne happeningi ze strony protestujących; czy taktyka takich działań jak manifestowanie poglądów podczas obrzędów sakralnych przynosi większą polaryzację, większą widoczność, czy tylko prowadzi do utarczek ze skrajną prawicą?

2. Zaangażowanie polityków i partii politycznych w protesty - dobrze czy źle? Jakie partie i politycy wspierali protesty i w jaki sposób?

2 i 7. Negatywne zaangażowanie policji oraz konfrontacje z policją. Jaką taktykę zastosować wobec policji?

7. Policyjne oświadczenia o nielegalności protestów - czy protesty są legalne? Na ile powinniśmy przekraczać ustalone granice prawne, nawet jeśli druga strona ich nie przestrzega?

3. Agresja drugiej strony, nie tylko ekstremalnych elementów społecznych i skrajne emocje które budzą strajki. Jak reagować na hejt wobec strajków na ulicach i w internecie?

5. Solidarność grupowa deklarowana w ramach strajków - jak wyglądała w trakcie trwania protestów, na ile pozostała obecnie?

5. Jak często wychodzić na ulicę? Jak wykorzystać mobilizację społeczną by nie wypalić protestujących?

5 i 6. Formy strakowania na protestach - robienie hałasu, liczne przemarsze; co było skuteczne, co nie było?

5 i 6. BHP koronawirusowe i wspólna odpowiedzialność - apele organizatorów o stosowanie się do niezbędnych restrykcji; czy protesty na pewno nie zwiększały ryzyka epidemiologicznego?

9. Represje wobec uczestników strajku - czy byliśmy w stanie udzielić wszystkim potrzebnej pomocy, a jeśli nie co musimy zrobić w przyszłości aby taką pomoc uzyskać? Czy potrzebne jest lewicowe Ordo Iuris?

9. Namawianie uczniów do protestów w szkołach/rozmawianie z uczniami o protestach? Co powinniśmy akceptować, co jest zalecane, co przekracza kompetencje nauczycieli?

9. Granice etyczne w popieraniu strajku, czy możemy działać nieetycznie skoro druga strona tak działa?

12. Czy protesty uliczne warto kontynuować?

12. Jak zwiększyć bezpieczeństwo na protestach ulicznych?

12. Czy imprezowa forma strajku jest skuteczna i przyszłościowa? Czy strajk włoski mógłby być skuteczny i inne pokojowe formy strajku(14)? Jakie są funkcje protestów w różnych formach?

12. Stosunek strajkujących do instytucji kościoła - czy da się osiągnąć wspólne stanowisko dotyczące zaangażowania kościoła katolickiego w sprawy kobiece?

13. Jakie jest znaczenie wypowiedzi artystów w przestrzeni publicznej odnośnie strajku?

14. Udział uczniów w protestach - zaangażowanie uczniów powinno być elementem kultury obywatelskiej, jednak czy w obecnej sytuacji akceptowanie narażania osób nieletnich na represje jest moralne?

14. Jak skanalizować energię strajkujących poza protestami ulicznymi?

14. Dlaczego niektóre kobiety nie biorą udziału w protestach?

14. Kiedy nastąpiła zmiana w nastawieniu policjantów do strajku? Czy była jawna przyczyna albo szczególne wydarzenie?

14. Czy protesty utrwaliły ogólny podział Polaków dokonany przez PiS?

Pytanie od badaczy: czy nie warto wprowadzić systematycznych szkoleń o bezpieczeństwie na protestach?

Jaki jest nasz program i kim jesteśmy?

1. Zmiana prawa dotyczącego aborcji - czy to jedyny wspólny postulat (co np. z postulatami strajku kobiet)?

1. "Nigdy nie będziesz szła sama!" - czy większość środowiska protestującego wyraża solidarność z osobami LGBT?

1. "Wiele i wielu z nas jest ostatnio represjonowanych za popieranie strajku kobiet. Mamy prawo protestować" - na ile represje policyjne wpłynęły na wielkość strajków?

4. Na ile postulat rzetelnej edukacji seksualnej jest wspólny dla środowisk protestujących?

4. Postulat aborcji na żądanie: "Nie pozwolimy na to, aby ktokolwiek inny, niż my same - każda z osobna - decydował o tym, co mamy zrobić i kim mamy być. Walczmy o to, co nasze, walczmy o to, byśmy same o sobie mogły stanowić. Dlatego wychodziłyśmy, wychodzimy i będziemy wychodzić. Zwycięzimy!" - na ile jest wspólny dla wszystkich środowisk?

12. Frekwencja na strajkach - zalety i wady dużych protestów (np. potrzeba zapewnienia wsparcia medycznego itp.)?

12. Jakie są motywacje strajkujących? Czy wszyscy strajkujący przyszli po to by bronić praw kobiet, czy część przyszła w poszukiwaniu adrenaliny?

Nasze źródła:

<http://cscs.edu.pl/wp-content/uploads/2020/11/Strajk-Kobiet-badania-IPs-UJ.pdf>

<https://pressto.amu.edu.pl/index.php/prt/article/view/19007>

<https://szczecin.wyborcza.pl/szczecin/7,34939,26758303,lapaj-strajk-kobiet-represje-ktore-swiadcza-o-tym-ze-wladza.html>

<https://depot.ceon.pl/handle/123456789/19433>

S – Mocne strony przed warsztatem

„**1. mocne strony (siły)** → czynniki wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego) stanowiące atut, zaletę analizowanego obiektu, uwarunkowania pozytywnie oddziałujące, które pozwalają na budowanie przewagi (siły); to umiejętności lub potencjał umożliwiające rozumienie strategii i wprowadzanie jej w życie;

Duża frekwencja zainteresowanych na protestach ulicznych

Protesty uliczne zebrały dookoła siebie bardzo licznych uczestników, angażując do działania nawet osoby, które wcześniej nie uczestniczyły w żadnym ruchu. Duża frekwencja wskazuje na duże zainteresowanie i liczne poparcie ze strony społeczeństwa.

Zwiększanie świadomości na temat wpływu kościoła na sprawy kobiet

Kościół w Polsce jest bardzo zaangażowany oraz upolityczniony, jednak jego przedstawiciele często nie mają merytorycznej ani praktycznej wiedzy by decydować o sprawach kobiecych. Zwiększenie świadomości na temat aktualnego wpływu kościoła na prawodawstwo pozwala odbiorcom tych działań zobaczyć sytuację z szerszej perspektywy

Zaangażowanie osób z doświadczeniem w protestach (bezpieczeństwo)

Strajkują również osoby, które protestowały już wcześniej. Ich doświadczenie (np. w kontaktach z policją) może pozwolić organizować protesty bezpieczniejszymi dla uczestników.

Duże zasięgi mocnych, kontrowersyjnych działań

Kontrowersyjne działania docierają do szerszego grona odbiorców, co pomaga utrzymać zainteresowanie opinii publicznej.

Zaangażowanie społeczne nowych osób

Decyzja TK dotknęła również osób, które nigdy nie były aktywne społecznie lub politycznie i skłoniła je do aktywnego udziału w protestach.

Wykorzystanie nowych mediów

Nowe media nie tylko pozwalają utrzymać kontakt z odbiorcami, ale również są w dużej mierze niezależne od rządu.

Duża wewnątrzgrupowa solidarność protestujących

Protestujący dużą uwagę zwracają na hasła obiecujące wsparcie i wspólny front. Mimo niejednorodności grupa deklaruje gotowość do wspólnego działania.

Wsparcie w postaci różnych usług dla strajkujących

Bezpieczeństwo osób strajkujących poprawiły usługi prawne, psychologiczne itp. oferowane osobom które znalazły się w trudnej sytuacji ze względu na protesty polepszają sytuację strajkujących.

Imprezowa forma strajku

Jest atrakcyjna dla młodych ludzi, pozwoliła im odreagować emocje z właściwą dla nich energią.

Strajk włoski

Wykorzystywany przez protestujących, polegający na zaniechaniu pracy strajk włoski może znaczący gospodarczo i zauważalny, ponieważ nie działają sklepy i punkty usługowe.

W – Słabe strony przed warszatem

2. słabe strony (słabości) → uwarunkowania wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego), stanowiące słabość, wadę badanego obiektu, czyli determinanty negatywnie oddziałujące na budowę przewagi (siły) lub wręcz stanowiące barierę tego procesu; to brak pewnej umiejętności lub zdolności, który nie pozwala dokonać wyboru i wdrażać strategii;

Konflikt z instytucją kościoła oraz podział religijny.

Kościół w Polsce jest przeciwną postulatami kobiet znaczącą instytucją o dużych wpływach, kształtujący poglądy dużej części społeczeństwa.

Strach przed represjami państwa

Pojawiły się sytuacje, w których państwo otwarcie deklarowało zamiary nałożenia represji na uczestników strajku, uczestnicy strajków dostawali również wezwania na komisariaty. Uczestnicy boją się.

Niska skuteczność protestów ulicznych

Niejasność jaki efekt miały/mają wywołać i czy został on w jakikolwiek sposób zrealizowany.

Brak badań - nikt za bardzo nie zrobił badań; ani analiz porównawczych

Mimo czasu trwania protestu nie pojawiają się analizy ani badania dotyczące strajku i protestów, a te, które się pojawiają dotyczą w dużej mierze kultury języka.

Brak sukcesu strajków

Zgodnie z badaniami wstępne oczekiwania strajkujących dotyczące efektów protestów były umiarkowanie wysokie. Brak sukcesów może zniechęcić trwale wiele osób do protestów.

Rozmycie się celów; mała świadomość co właściwie było/jest celem protestu?

Brak wspólnych dla wszystkich protestujących środowisk skonkretyzowanych celów krótko i długodystansowych, brak poprawy sytuacji, niejasne kroki dalej, spadek morali.

Wypalenie się strajkujących - czy strajki już właściwie się wypaliły?

Od dłuższego czasu protesty uliczne nie są organizowane, a oddolne akcje protestacyjne pojawiają się coraz rzadziej.

Wypalenie aktywistów i organizatorów

Trudności organizacyjne, obciążenie psychiczne i ograniczone zasoby aktywistów i organizatorów może spowodować wypalenie i brak motywacji do działania.

Przekraczanie ustalonych zasad funkcjonowania społecznego

Protesty w kościołach, blokady uliczne, potęgują napięcia pomiędzy obywatelami (katolicy vs protestujący, osoby neutralne - uczestnicy ulicznej blokady) mogą mieć znaczący wpływ na popularność strajków.

Negatywne zaangażowanie policji

Policjanci są agresywni w stosunku do protestujących. Stosują przemoc fizyczną i łamią prawa człowieka, a ich działania stoją w sprzeczności z wartościami społeczeństwa obywatelskiego.

Brak jasnej struktury podejmowania decyzji

Rozproszenie odpowiedzialności, niejasny proces decyzyjny mogą prowadzić do chaosu oraz wytłumienia strajków.

Mała popularność usług dla strajkujących

Nie jest wiadome jak wiele osób spotkały represje z powodu udziału w protestach, nie wiadomo ile z nich nie otrzymało pomocy w kryzysowej sytuacji. Osoby dotknięte represjami często nie wiedzą o możliwym wsparciu albo dowiadują się o nim poniewczasie.

Konflikt na polu wychowania

Niejasność dotycząca możliwości rozmawiania z uczniami przez nauczycieli o wydarzeniach politycznych, brak bezpiecznej ścieżki postępowania umożliwiającej zarówno proces pedagogicznej rozmowy z podopiecznym bez ryzyka represji.

Tylko protesty uliczne

Małe poczucie faktycznego wpływu, mała świadomość na temat innych form niż protest uliczny, metod bojkotu konsumenckiego i innych.

Imprezowa forma strajku

Imprezowa forma strajku może sprawiać wrażenie niepoważne, odwodząc niektóre osoby od protestowania, z uwagi na powagę tematu.

Strajk włoski - niższe zarobki

Nieobecność w pracy, zamknięcie punktu usługowego w ramach protesty lub nieobecność z uwagi na obecność na protestach wiąże się z pogorszeniem sytuacji finansowej

O – Szanse przed warsztatem

3. szanse → czynniki zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stwarzające dla analizowanego obiektu szansę na korzystną zmianę i osiągnięcie założonego celu; są to wszelkie zjawiska i tendencje zachodzące w otoczeniu, które stanowią impuls rozwoju i środek ograniczający zagrożenia, jeśli tylko zostaną odpowiednio wcześniej i prawidłowo zidentyfikowane i wykorzystane, szanse pobudzają możliwości osiągnięcia bardzo dobrych wyników działania;

Szerokie poparcie strajku

Dużo osób mogących potencjalnie zaangażować się w działania. Protesty pokazały duże zaangażowanie wielu osób, gotowych zaangażować się w akcje.

Zmniejszenie wpływu Kościoła na społeczeństwo

Polacy i Polki częściej interesują się apostazją i odchodzą od religii. Widać znaczący spadek religijności zwłaszcza wśród młodych Polaków.

Udział i zaangażowanie artystów

Kultura tworzona dookoła strajku (piosenki, spektakle, plakaty) pozwala na dotarcie do większej ilości osób, zainteresowanie ich tematem.

Udział posłów i posłanek

Wsparcie osób ze sceny politycznej może zwiększyć widoczność akcji oraz zmniejszyć represje.

Popularyzacja usług dla strajkujących

Zapewnienie większego bezpieczeństwa oraz lepszej opieki (prawnej, psychologicznej itd) dzięki usługom dla strajkujących.

Wsparcie większości państw UE oraz instytucji UE

Zrozumienie i wsparcie ze strony państw UE może pozwolić uniknąć niekorzystnych dla obywateli konsekwencji międzynarodowych spowodowanych postawą osób rządzących, może pozwolić na zdobycie większych środków.

T - Zagrożenia przed warsztatem

4. zagrożenia → uwarunkowania zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stanowiące utrudnienia i bariery stwarzające dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo wystąpienia zmiany niekorzystnej, a więc zmiany oddalającej od osiągnięcia założonego celu lub powodującej konieczność poniesienia dodatkowych kosztów, wysiłków i nakładów; zagrożenia to obszary w otoczeniu, które zwiększają trudności napotymane w trakcie działania i ograniczają możliwości osiągnięcia dobrych wyników.”

Pogłębianie podziałów między obywatelami

Ogólna polaryzacja społeczna wymagająca zachowania agresywne i zmniejszająca możliwość dialogu pomiędzy stronami.

Kontrowersyjne działania

Utrata poparcia przez mocne formy wyrazu - zniechęcenie części środowisk.

Politycy na strajkach

Wykorzystanie strajku do osiągnięcia celów politycznych przez osoby nie działające na korzyść strajków, jedynie z pobudek politycznych.

Przewaga aparatu państwowego

Represje dla strajkujących, konsekwencje prawne i zawodowe mogą zniechęcać w przyszłości do protestów.

Inny typ powstawania protestów

Wcześniej protesty trzeba było organizować tygodniami i np. był komitet strajkowy (np. solidarność), aktualnie ludzie zwołują się przez nowe media bardzo szybko, dają upust wściekłości, ale nie tworzy się struktura mogąca ciągnąć protest.

Epidemia COVID

Zagrożenie zdrowia przez grupowanie się w miejscach oraz wykorzystywanie sytuacji epidemiologicznej przez stronę rządzącą (zarówno propagandowo jak i do rozpraszania protestów).

Załącznik 2 formatka scenariusza wywiadu grupowego

Ułożenie pytań:

1. Pytanie główne / ogólne

- *Pytanie szczegółowe*
  - *Pytanie pomocnicze*
    - *Dopytania*

DYSPOZYCJE DLA PROWADZĄCEGO WYWIAD

1.	Wprowadzenie (aranżacja wywiadu): Wyjaśnienie celów badania i zakresu poruszanych tematów. Autoprezentacja prowadzącego wywiad, przedstawienie instytucji realizującej projekt, celów projektu, zakresu poruszanych tematów, sposobu wykorzystania wyników, poinformowanie o sposobach ochrony respondenta
	1. Wyjaśnienie zasad: <ul style="list-style-type: none"> a. Przedstawienie się moderatora b. Informacja o temacie spotkania c. Informacja o zasadach rozmowy

d. Informacja o nagrywaniu i danych osobowych

Nazywam się ..... Bardzo dziękuję za wyrażenie zgody na przeprowadzenie niniejszego wywiadu. Będziemy rozmawiać dziś o strajkach kobiet dotyczących aborcji.

Spotykamy się tutaj, żeby porozmawiać i wymienić się poglądami na ten temat. Pamiętajmy o tym, że żadna z odpowiedzi nie jest „zła” lub „dobra”, chcemy poznać prawdziwe opinie, odczucia i doświadczenia. *Chciałabym/chciałbym* również podkreślić, że w ramach zasad naszej rozmowy dbamy o wzajemny szacunek, akceptację różnorodności opinii i poglądów. Każdy ma prawo do szczerzej wypowiedzi na dany temat, która choćby była zupełnie inna od pozostałych, jest równie cenna i potrzebna. Pamiętajmy, aby sobie wzajemnie nie przerywać, każdy będzie mógł swobodnie się wypowiedzieć, a w czasie dyskusji skonfrontować swoją opinię z innymi.

Udzielone przez Was informacje są poufne i zostaną uwzględnione w analizie materiału badawczego w sposób anonimowy, bez wykorzystania Waszych danych osobowych. Nasza rozmowa potrwa maksymalnie dwie godziny.

Ponieważ rozmowę będziemy odbywać w większym gronie, a na niektóre odpowiedzi na pytania mogą zawierać treści wrażliwe, to czy zgadzacie się Państwo na zasadę 4 ścian, to znaczy nie będziecie dzielić się państwo z nikim o tym co dzisiaj powiedzieliście? Czy możemy sobie mówić po imieniu? Czy możemy zaczynać?

2. Prezentacja respondenta:

1. Proszę się po kolei przedstawić i w kilku słowach opowiedzieć o sobie, zwłaszcza w kontekście strajków i działalności prokobiecej.
  - Jak masz na imię?
  - Ile masz/macie lat?
  - Czy jesteś członkiem jakiejś organizacji lub instytucji zaangażowanej w strajki, jeśli tak to jakiej?
  - Jak wyglądało Twoje zaangażowanie w protesty?

3. Rozgrzewka

2. Gdybyście miały magiczną różdżkę i mogły zmienić trzy dowolne elementy strajków, co by to było?

4. Kim jesteście i jakie są cele taktyczne

3. Bardzo ważną częścią tego badania są pytania o naszą ocenę sytuacji.
  - Z1. Jaka jest nasza opinia na temat funkcjonującego dotychczas kompromisy aborcyjnego?

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Czy zaangażowanie osób o mniej wyklarowanych poglądach dla nas akceptowalne? ○ Z3. Czy jesteśmy w stanie zaakceptować różnicę zdań w kwestii postawy moralnej w celu uzyskania wsparcia od środowisk, które zgadzają się jedynie z częścią poglądów, nie ze wszystkimi aspektami? ○ Czy kierujemy się do węższej grupy podzielającej nasz pogląd czy jesteśmy skłonni negocjować w celu zdobycie liczniejszego wsparcia? <ul style="list-style-type: none"> ● Z5. Jaki jest główny cel protestów? <ul style="list-style-type: none"> ○ Co uznajemy za sukces protestów? ○ Co chcemy osiągnąć w najbliższym czasie, a co w dalszym?
--	--

5. W jaki sposób chcemy realizować cele?

	<p>4. Ważną częścią badania jest sprawdzenie co działało w trakcie strajków a co nie oraz to w jaki sposób chcemy działać dalej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● R1. Czy chcemy powrotu do poziomu mobilizacji sprzed paru miesięcy? <ul style="list-style-type: none"> ○ (Jeśli tak to) w jaki sposób? ● R2. Czy chcemy utrzymać wysokie zainteresowanie mediów oraz czynnych i biernych uczestników/uczestniczki? <ul style="list-style-type: none"> ○ (Jeśli tak to) w jaki sposób? ● R3. Czy chcemy zbudować trwałe NGO w oparciu o ruch? <ul style="list-style-type: none"> ○ (Jeśli tak to) w jakie? ● R4. Stworzyć network do szybkiej mobilizacji w przypadku gdyby coś się działo? <ul style="list-style-type: none"> ○ W jakich przypadkach mógłby być pomocny? ○ Z jakich środków komunikacji mógłby korzystać? ● R5. Czy należy stworzyć nieformalną sieć zmieniającą postawy i świadomość społeczną wśród młodzieży? ● R6. Czy należy zapewnić zaplecze eksperckie do wiedzy o seksualności i prawach kobiet? <p>2. Na zakończenie może chciałybyście coś dodać?</p>
--	---

Podziękowanie za wywiad. Zakończenie wywiadu

Załącznik 3 ankieta zamiast wywiadu grupowego

Pytanie 1) – rozgrzewka

Główne pytanie: Gdybyś miała magiczną różdżkę i mogłabyś zmienić trzy dowolne elementy strajków (np. miejsce strajkowania, rodzaje strajków, włączenie/niewłączenie konkretnych środowisk) co by to było?

Tu odpowiedź:

- 1)
- 2)
- 3)

Pytanie 2a) – Kim jesteśmy i jakie są cele taktyczne

Pytanie główne: Jaki jest główny cel protestów?

Pytanie pomocnicze: Co według Ciebie byłoby sukcesem protestów?

Pytanie pomocnicze: Co według Ciebie osoby/organizacje popierające strajk powinny osiągnąć w najbliższym czasie, a co w dalszym?

Tu odpowiedź:

Pytanie 2b) – Kim jesteśmy i jakie są cele taktyczne

Pytanie główne: Jaka jest Twoja opinia na temat funkcjonującego dotychczas kompromisu aborcyjnego?

Pytanie pomocnicze: Czy zaangażowanie osób o mniej wyklarowanych poglądach dla Ciebie jako osoby uczestniczącej w protestach akceptowalne?

Pytanie pomocnicze: Czy jesteś w stanie zaakceptować różnicę zdań w kwestii postawy moralnej w celu uzyskania wsparcia od środowisk, które zgadzają się jedynie z częścią poglądów które reprezentujesz?

Pytanie pomocnicze: Czy kierujemy się do węższej grupy podzielającej Twoje poglądy czy jesteśmy skłonni negocjować w celu zdobycie liczniejszego wsparcia?

Tu odpowiedź:

Pytanie 3a) – W jaki sposób chcemy realizować cele? Ważną częścią badania jest sprawdzenie co działało w trakcie strajków, a co nie, oraz to w jaki sposób chcemy działać dalej.

Pytanie główne: Czy chciałbyś powrotu do poziomu mobilizacji sprzed paru miesięcy? Czy byłoby to funkcjonalne dla realizacji celów protestów?

Pytanie pomocnicze: (Jeśli tak to) w jaki sposób osiągnąć z powrotem ten sam poziom mobilizacji?

Tu odpowiedź:

Pytanie 3b) – W jaki sposób chcemy realizować cele? Ważną częścią badania jest sprawdzenie co działało w trakcie strajków a co nie oraz to w jaki sposób chcemy działać dalej.

Pytanie główne: Czy chcesz utrzymać wysokie zainteresowanie mediów oraz czynnych i biernych uczestników/uczestniczki? Czy byłoby to funkcjonalne dla realizacji celów protestów?

Pytanie pomocnicze: (Jeśli tak to) w jaki sposób chciałabyś to osiągnąć (np. poprzez robienie happeningów w obiektach sakralnych bądź zdobywając dotacje na działania medialne)?

Tu odpowiedź:

Pytanie 3c) – W jaki sposób chcemy realizować cele? Ważną częścią badania jest sprawdzenie co działało w trakcie strajków a co nie oraz to w jaki sposób chcemy działać dalej.

Pytanie główne: Jedną z głównych tez przewijających się w nadesłanych materiałach było to, że duża część strajkujących osób obawia się represji. Czy chcemy zbudować trwałe NGO (np. lewicowe Ordo Iuris chroniące członków strajków) w oparciu o protesty?

Pytanie pomocnicze: (Jeśli tak to) w jaki sposób i na jakich zasadach taka organizacja miałaby funkcjonować?

Tu odpowiedź:

Pytanie 3d) – W jaki sposób chcemy realizować cele? Ważną częścią badania jest sprawdzenie co działało w trakcie strajków a co nie oraz to w jaki sposób chcemy działać dalej.

Pytanie główne: Z nadesłanych materiałów wynika że potrzebne jest szybsze reagowanie na sytuacje kryzysowe w ramach strajków. Czy należy stworzyć network do szybkiej mobilizacji w przypadku gdyby coś się działo?

Pytanie pomocnicze: Jak miałby taki networking wyglądać? Jak go zorganizować (o ile oczywiście według Ciebie taki networking byłby potrzebny)?

Pytanie pomocnicze: W jakich przypadkach mógłby być pomocny?

Pytanie pomocnicze: Z jakich środków komunikacji mógłby korzystać?

Tu odpowiedź:

Pytanie 3e) – W jaki sposób chcemy realizować cele? Ważną częścią badania jest sprawdzenie co działało w trakcie strajków a co nie oraz to w jaki sposób chcemy działać dalej.

Pytanie główne: Jednym z głównych problemów opisanych w artykułach było zaangażowanie młodzieży szkolnej w strajki. Czy powinniśmy angażować młodzież w strajki? Czy nauczyciele mogą nawoływać do strajkowania?

Pytanie pomocnicze: Czy należy stworzyć nieformalną sieć zmieniającą postawy i świadomość społeczną wśród młodzieży?

Pytanie pomocnicze: (Jeśli tak to) w jaki sposób?

Tu odpowiedź:

Pytanie 3f) – W jaki sposób chcemy realizować cele? Ważną częścią badania jest sprawdzenie co działało w trakcie strajków a co nie oraz to w jaki sposób chcemy działać dalej.

Pytanie główne: Jedną z potrzeb zaznaczoną w artykułach był brak rzetelnej edukacji i dostępu do rzetelnej wiedzy dla osób strajkujących. Czy należy zapewnić zaplecze eksperckie do wiedzy o seksualności i prawach kobiet?

Pytanie pomocnicze: (Jeśli tak to) w jaki sposób?

Tu odpowiedź:

Pytanie 4) – Na zakończenie może chciałabyś coś dodać?

Tu odpowiedź: